

DEORE ACADEMY

UPSC/MPSC Coaching Institute.

"Your Key To Success".

Jointly Organized with

Yashorath Test Series For All Competitive Exam

प्रश्नपत्रिका क्रमांक

BOOKLET NO. 202101

2021

Code : YO1

PSI/STI/ASO पूर्व सराव परीक्षा

एकूण प्रश्न : १००

वेळ : १ (एक) तास

सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण गुण : १००

Paper No. 1

१. सदर प्रश्नपुस्तिका १०० अनिवार्य प्रश्न आहेत. प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळ्यास ही पुश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून बदलून घ्यावी.

२. आपला परीक्षा – क्रमांक या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा क्रमांक	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	केंद्राची संकेताक्षरे			शेवटचा अंक	

३. वर छापलेल्या प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेव विशेषत जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

४. (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सूचविली असून त्यांना १, २, ३, आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशाप्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तर क्रमांक नमूद करतांना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉल पेन वापरावे. पेन्सिल व शाईचे पेन वापरू नये.

(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषामुळे अथवा अन्य कारणामुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमदेवराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नांशी जोडून पहावा.

५. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावी. क्रमांने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे. अशाप्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

६. उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

७. प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमदेवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच उमदेवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्याय स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चकीच्या उत्तरांसाठी एक प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील.

ताकीद (नमुना)

या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमदेवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत नाही. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिध्द करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या परीक्षामध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम – ८२ यातील तरतुदीनुसार तसचे प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल. व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल तसेच या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपत्रिका अनाधिकृतपणे बाळगणे हा सुध्दा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारी वृंदापैकी तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीय वृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्ती विरुध्द उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

**Address - MG Road, Diary Don Icecream,
Sakhe Baug, Nashik.**

Swapnil Deore Sir.

Contact - 9423383069

परीक्षार्थीचे स्व-आकलन
(PSI/STI/ASO पूर्व सराव सराव परीक्षा)

अ.क्र.	विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	मी सोडवलेले प्रश्न	बरोबर	चुक	कोणत्या घटकावर चुकले	चुकलेल्या घटकासाठी अभ्यासाचे केलेले नियोजन
१.	राज्यव्यवस्था						
२.	अर्थव्यवस्था						
३.	इतिहास						
४.	भुगोल						
५.	सा. विज्ञान						
६.	गणित व बुद्धीमत्ता						
७.	चालू घडामोडी						

➤ मी अशी खात्री देतो की चुकलेल्या घटकावरती अभ्यास करुन भविष्यात त्या चुका टाळेल.

कच्या कामासाठी जागा/Space For Rough Work.

UPSC | MPSC
PSI | STI | ASO

१. विधान — अ) मंत्रीपरीषद ही सामुहिकरित्या लोकसभा व राज्यसभेस जबाबदार असते.

कारण — ब) लोकसभा व राज्यसभा ह्या दोन्ही सभागृहातील सदस्य हे मंत्रीपरीषदेचे सदस्य होण्यास पात्र असतात.

- १)अ व ब बरोबर असून ब हे अ चे योग्य कारण आहे.
२)अ व ब बरोबर असून ब हे अ चे योग्य कारण नाही.
३)अ बरोबर पण ब चूक
४)अ चूक पण ब बरोबर

२. पुढील विधान तपासून योग्य विधाने ओळखा.

विधान अ : राज्यघटनेत “अल्पसंख्याक” या शब्दाची व्याख्या नमूद नाही.

स्पष्टीकरण ब : अल्पसंख्यांक आयोग ही एक संविधानिक संस्था नाही.

- १)अ व ब बरोबर ब हे अ चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
२)अ व ब बरोबर ब हे अ चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
३)अ बरोबर ब चूक आहे.
४)अ चूक ब बरोबर

३. राज्यपालाचे कार्य व अधिकार यासंबंधी कोणते विधान चुकीचे आहे?

- १)राज्यपाल हा राज्यशासनाचा कार्यकारी प्रमुख असतो.
२)राज्यातील सर्व विद्यापीठाचा कुलपती असतो.
३)मुख्यमंत्र्याच्या सत्यानुसार कोणत्याही मंत्र्याला पदावरून काढून टाकू शकतो.
४)राज्यपालांना उच्च न्यायालयांचे न्यायाधीश नेमण्याचा अधिकार आहे.

४. अ)निवडणूक आयोगाची स्थापना १९५० ला झाली.
ब)१५ ऑक्टोबर १९८९ पर्यंत निवडणूक आयोग एक सदस्यीय होता.
क)केंद्रीय निवडणूक आयोगाचा मुख्य आयुक्तांचा कार्यकाळ राष्ट्रपतींच्या मर्जीवर अवलंबून असतो.
वरीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.

- १)अ, ब   २)अ, क
३)फक्त अ   ४)फक्त ब

५. राष्ट्रीय नागरिक नोंदणी संदर्भात दिलेल्या विधानांपैकी अयोग्य विधाने कोणती ते ओळखा?

अ)१९८५ साली यासंदर्भात करार करण्यात आला. या करारानुसार २५ मार्च १९७९ नंतर आलेले परदेशी नागरिक हद्दपार केले जातील.

ब)NRC च्या अंतीम आकडेवारीनुसार एकट्या आसाममध्ये १९.८० लाख इतके बेकायदेशीर लोक राहतात.

क)NRC मधून हिंदू, ख्रिश्चन, बौद्ध, शीख, जैन, पारसी या धर्मीयांना सूट देण्यात आली असून ते कोणत्याही देशातून आलेले असतील तरी ते भारताचे नागरिक होतील.

- १)अ, ब   २)क
३)ब, क   ४)अ

६. भारतीय लोकशाही शासन प्रणालीची खालीलपैकी कोणती विशेषता आहे?

अ)कार्यकारी मंडळाची कायद्याप्रती सामुहिक जबाबदारी

ब)लिखित राज्यघटना

क)न्यायीक व वास्तविक कार्यकारी मंडळ

ड)कार्यकारी मंडळाची कायद्याप्रती वैयक्तिक जबाबदारी

- १)अ, ब, ड   २)अ, ब
३)अ, क, ड   ४)वरील सर्व

७. जोड्या लावा (पंचायतराज मधील लोकप्रतिनिधी + प्रशासकीय अधिकारी)

गट अ	गट ब
अ) ग्रामसेवक	महाराष्ट्र ग्रा. पं. अधिनियम १९५८, कलम - ६०
गटविकास अधिकारी	महा. जि. प/प. स अधिनियम १९६१, कलम - ९४
मुख्य कार्यकारी अधिकारी	महा. जि. प/प. स. अधिनियम १९६१, कलम - ४२
जि.प.	महा.जि. प./प. स.
ड) अध्यक्ष	अधिनियम १९६१, कलम - ४२

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
१)	i	iii	ii	iv
२)	i	ii	iii	iv
३)	iv	iii	ii	i
४)	i	ii	iv	iii

८. कलम ३ नुसार कोणते विधान चुकीचे ठरेल.

१)अस्तित्वात असलेल्या राज्यांचे नाव संसदेने बदलणे.

- २)अस्तित्वात असलेल्या राज्यांचे नाव क्षेत्रफळात बदल करणे.
३)अस्तित्वात असलेल्या राज्यांचे नाव सिमा बदलणे.
४)अस्तित्वात असलेल्या राज्यांचे नाव राज्य दुसऱ्या देशाला जोडणे.

९. खालीलपैकी कोणत्या संस्थांना संविधानिक दर्जा प्राप्त आहे.

- अ)केंद्रीय वित्त आयोग   ब)राष्ट्रीय विकास परिषद
क)निती आयोग
ड)केंद्रीय निवडणूक आयोग
१)अ, ब, क   २)ब, क, ड
३)अ, ड   ४)ब, क

१०. खालीलपैकी योग्य विधाने कोणते ते ओळखा.

- अ)संपत्तीचा मूलभूत अधिकार ४४ वी घटनादुरुस्तीने १९७८ साली रद्द केला.
ब)संपत्तीचा अधिकार हा आता कायदेशीर अधिकार आहे. तो भारतीय राज्यघटनेच्या – १४ व्या भागात आहे.
क)वित्त संपत्ती, करार, व दावे भागात कलम ३०० B या कायदेशीर अधिकाराचा समावेश करण्यात आला आहे.
१)ब व क   २)फक्त क
३)फक्त अ   ४)अ व क

११. पुढील विधाने कोणत्या कलमांसाठी आहेत.

- अ)स्त्री- पुरुषांना उपजिवीकेचे पुरेसे साधन उपलब्ध करून देणे.
ब)स्त्री – पुरुषांना समान, काम, समान वेतन
क)स्त्रियांना प्रसूती विषयक सहाय्यासाठी तरतुद
१)कलम ३९ व ४२   २)कलम ३९ व ४१
३)कलम ४१ व ४३   ४)कलम ४० व ४१

१२. योग्य जोड्या जुळवा.

अ) बलवंतराय मेहता	i) १९८६
ब) डॉ. एल. एम. सिंघवी	ii) १९६६
क) अशोक मेहता	iii) १९८५
ड) तखतमल जैन अभ्यास गट	iv) १९७७
	v) १९५७

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
१)	v	i	iv	ii
२)	v	i	iii	iv
३)	i	iii	iv	ii
४)	iii	v	ii	iv

१३. NRC बदल अयोग्य विधाने कोणती ते ओळखा.

- अ)NRC म्हणजे राष्ट्रीय नागरिकता नोंदणी होय.
ब)या NRC च्या माध्यमातून बेकायदेशीररित्या भारतात राहणाऱ्या घुसखोर नागरिकांची ओळखा पटवली जाते.
क)NRC कायदा लागू करणारे भारतातील पहिले राज्य आसाम ठरले.
ड)संसदेच्या दोन्ही सभागृहात केंद्र सरकारने मंजूर करून घेतलेल्या सुधारित नागरिकत्व कायद्याला मात्र देशभरातून विरोध होत आहे.
इ)NRC नुसार २५ मार्च १९९१ पूर्वी आसाममध्ये राहणाऱ्या नागरिकांना भारतीय मानले जात आहे.
१)फक्त ब   २)फक्त क
३)फक्त इ   ४)वरीलपैकी एकही अयोग्य नाही.

१४. लोकसभा निवडणूक २०१९ बदल अचूक विधाने निवडा.

- अ)२०१९ मध्ये घेण्यात आलेली लोकसभा निवडणूक ही १७ वी होती.
ब)लोकसभा निवडणूक निकालानुसार भाजप ने ३०३ जागा जिंकल्या.
क)लोकसभा निवडणूकीसोबत भारतातील ३ राज्यांमध्ये विधानसभा निवडणूक होते.
ड)या निवडणूकीत भारतात ७ टप्प्यांमध्ये ६७.७७% मतदान झाले.
१)फक्त अ, ब, क   २)फक्त अ, ब, ड
३)फक्त अ, क, ड   ४)वरीलपैकी सर्व

१५. महाराष्ट्र विधानसभा निवडणूक २०१९ बदल असत्य विधाने कोणती ते ओळखा.

- अ)२०१९ मध्ये महाराष्ट्रात १४ वी विधानसभा निवडणूक घेण्यात आली.
ब)२१ ऑक्टोबर २०१९ ला ९६,६६१ मतदान केंद्रावर घेण्यात आले.
क)या निवडणूकीत सर्वाधिक मतांची अजित पवार विजयी झाले, ते १ लाख ६५ हजार २६५ मतांनी विजयी झाले.
ड)महाराष्ट्र विधानसभा निवडणूकी चा निकाल २६ ऑक्टोबर २०१९ ला लावण्यात आला होता.
१)फक्त अ   २)फक्त क
३)फक्त ब   ४)फक्त ड

१६. लिंग सोपक्ष विकास निर्देशांक (GDI) कोणत्या पैलूंचा विचार केला जातो?

- अ)स्त्रियांचे अपेक्षित आयुर्मान
 ब)स्त्रियांमधील प्रौढ साक्षरता आणि शाळामधील नाव नोंदणी गुणोत्तर
 क)स्त्रियांचे दरडोई उत्पन्न
 ड)शेतात काम करणाऱ्या स्त्रियांची टक्केवारी
 १)अ, ब, ड २)अ, ब, क
 ३)ब, क, ड ४)अ, ब, क, ड

१७. 'प्रधानमंत्री जन-धन योजने' बाबत खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत?

- अ)खातेदारास डेबिट कार्डद्वारे एक लाख रुपयांचा अपघात विमा.
 ब)खातेदारास अधिविकर्ष सवलत.
 क)'गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड' मध्ये नोंद.
 ड)पहिल्या पाच महिन्यात महिलाद्वारे उघडण्यांत आलेली खाती पुरुषांपेक्षा जास्त.
 १) अ ब आणि ड २)अ, ब आणि क
 ३)ब, क आणि ड ४)अ, ब, क आणि ड

१८. राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर नाहीत?

- अ)दारिद्र्य जनतेला कॅशलेस आरोग्य विम्याचे संरक्षण प्रदान केले जाते.
 ब)ही योजना १ एप्रिल २०१५ पासून आरोग्य मंत्रालयाकडून श्रम मंत्रालयाकडे वर्गीकृत करण्यात आली.
 क)या योजनेतर्गत असंघटित क्षेत्रातील कामगारांना संरक्षण दिले जाते.
 ड)वार्षिक रु. ५०, ००० च्या कॅशलेस आरोग्य विम्याचे संरक्षण प्रदान केले जाते.
 १)अ, ब २)क
 ३)क, ड ४)ब, ड

१९. अ)व्याज देणे हा महसुली योजनाबाह्य खर्च आहे.

ब)सार्वजनिक उपक्रमांना दिलेले कर्ज हे भांडवली योजनेतर्गत खर्च आहे.

- १)अ बरोबर २)ब बरोबर
 ३)दोन्ही बरोबर ४)दोन्ही चूक

२०. अमेरिकेतील अंशतः टाळेबंदी बाबत पुढील विधाने पहा, त्यातील कोणती बरोबर आहेत ते शोधा.

- अ)अमेरिकेतील वित्तीय वर्ष ३० सप्टेंबरला संपते.
 ब)रिपब्लिकन्सची अर्थसंकल्प मंजूर होऊ दिली नाही.
 क)या आधीच शेवटची टाळेबंदी १९९६ मध्ये झाली.

ड)राष्ट्राध्यक्ष ओबामाचे आरोग्य देखभाल विधेयक केंद्रस्थानी होते.

इ)रिपब्लिकन्सची आरोग्य देखभाल विधेयकाला सुचविल्या ज्या डेमोक्रेटशीना मान्य नाहीत.

ई)कामगारांची आवश्यक व अनावश्यक अशा दोन गटात विभागणी.

- १)वरील सर्व २)अ, ब व ड
 ३)ब, क, ड, व इ ४)अ, क, इ

२१. प्रतिपादन – अ : अर्थ विधेयक हे प्रथम लोकसभेत मांडले जाते.

कारण – ब : लोकसभेच्या सभापतींना, एखादे अर्थ विधेयक आहे की, नाही हे ठरविण्याचा अंतिम अधिकार आहे.

- १)अ व ब दोन्ही बरोबर आहेत आणि ब हे अ चे स्पष्टीकरण आहे.
 २)अ व ब दोन्ही बरोबर आहेत आणि ब हे अ चे स्पष्टीकरण नाही.
 ३)अ बरोबर, ब चूक
 ४)अ चूक, ब बरोबर

२२. खालीलपैकी काणते विषय घटनेच्या समवर्ती सूचित अंतर्भूत आहेत?

- अ)वीज ब)वने क)शिक्षण
 ड)वजन माप मानके (प्रमाण) इ)निधी वाटप
 १)ब, क व इ २)अ व ड
 ३)अ, ड, इ ४)सर्व चूक

२३. सीमा शुल्क संबंधी खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहेत?

- १)निर्यातीवर करातून सरकारला फार मोठे उत्पन्न प्राप्त होते.
 २)निर्यातीवरील करातून मिळणारे तुलनात्मक उत्पन्न हे आयातीवरील करातून मिळणाऱ्या उत्पन्नापेक्षा जास्त असते.
 ३)जवळजवळ ९९% सीमाशुल्क आयातीवरील करातून मिळते.
 ४)कोणतेच वाक्य बरोबर नाहीत.

२४. या संस्थेस आंतरराष्ट्रीय आर्थिक संबंधाचा तिसरा स्तंभ मानले जाते:

- १)जागतिक बँक (WB)
 २)आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF)
 ३)जागतिक व्यापार परिषद (WHO)
 ४)युरापिअन सुदाय (EU)

२५. भारताच्या 'लुक इस्ट पॉलिसी' धोरणाबाबत खालील विधाने वाचा.

अ)पूर्व आशियाई प्रकारांमध्ये भारत महत्वाचा प्रादेशिक संचालक होऊ इच्छितो.

ब)भारत शीतयुद्धसमाप्तीमुळे निर्माण पोकळी भरू इच्छितो.

क)भारत आपल्या दक्षिणपूर्व व पूर्व आशियायी देशांशी असलेले ऐतिहासिक व सांस्कृतिक संबंध वृद्धिंगत करू इच्छितो.

वरीलपैकी खरे/खरी विधान/विधाने कोणते/कोणती?

- १)अ फक्त २)अ व क
३)क फक्त ४)वरील सर्व

२६. खालील विधाने लक्षात घ्या.

अ)व्यवस्थेतील रोखता शोषून घेण्यात रिझर्व रेपोदर रिझर्व्ह बँकेस मदत करतो.

ब)रिझर्व्ह बँक रेपोदरात कपात करून व्यवस्थेत आणखी रोखता आणते.

- १)अ बरोबर ब चूक २)ब बरोबर अ चूक
३)दोन्ही बरोबर ४)दोन्ही चूक

२७. व्यापारी बँका देत असलेल्या 'टीझर लोन'

अर्थव्यवस्थेसाठी चिंतेची बाब का आहे?

अ)टीझर लोन ही कर्जे कमी दर्जाची असल्यामुळे भविष्यात बँकांच्या बुडीत कर्जाचे प्रमाण वाढू शकते.
ब)भारतात टीझर लोन साधारतः अननुभवी संस्थांना उत्पादन किंवा निर्यात प्रकल्प उभारण्यासाठी दिली आहेत.

- १)फक्त अ २)फक्त ब
३)दोन्ही चूक ४)दोन्ही बरोबर

२८. कोणत्या कालावधीत पंचवार्षिक योजना कार्यान्वित नव्हत्या किंवा केहा वार्षिक योजना राबवल्या गेल्या?

- अ)१९६६-६९ ब)१९९०-९२ क)२००-०२
१)अ आणि ब २)आणि क
३)ब आणि क ४)वरील सर्व

२९. भारताच्या वाहतूक विषयक व्यवस्थेसंदर्भात खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत.

अ)भारतात वाहतूक विषयक साधनांचे नियोजन निकृष्ट आहे.

ब)वाहतूक व्यवस्थेत अनेक अडथळे आहेत.

क)अपुन्या वाहतूक विषयक विधानाचा आर्थिक विकासावर विपरीत परिणाम होतो.

ड)भारतातील वाहतूक व्यवस्था फार चांगली आहे.

१)अ व क बरोबर २)फक्त अ बरोबर

३)अ व ब बरोबर ४)वरीलपैकी एकही बरोबर नाही.

३०. योग्य जोड्या लावा.

समिती	शिफारस
अ) तेंडूलकर समिती	- ग्रामीण दारिद्वरेषेची फेर निश्चिती
ब) नरसिंहम समिती	- बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणा
क) चक्रवर्ती समिती	- कर सुधारणा
ड) चेलय्या समिती	- वित्तीय क्षेत्रातील सुधारणा

३१. वनस्पतीतील सहपेशीबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

अ)चाळवण लिकेभोवती असतात.

ब)त्यातील पेशी जिवंत असतात.

पर्यायी उत्तरे :

- १)दोन्ही बरोबर २)दोन्ही चूक
३)अ बरोबर ४)ब चूक

३२. अयोग्य पर्याय निवडा.

- अ) पोटॅशियम - १९ प्रोटॉन्स व २१ न्यूट्रॉन्स
ब) कॅल्शियम - २० प्रोटॉन्स व २० न्यूट्रॉन्स
क) अरगॉन - १८ प्रोटॉन्स व २२ न्यूट्रॉन्स
ड) वरीलपैकी नाही

३३. डाल्टन या शास्त्रज्ञाने मूलद्रव्यांना संज्ञा देण्यासाठी काही चिन्हांचा वापर केला होता, त्यापैकी आयर्न या मूलद्रव्य कोणते चिन्ह वापरण्यात आले होते.

- १) $\odot$ ३) $\oplus$
२) $\ominus$ ४) $\odot$

३४. वस्तूचे स्थान अनंत अंतरावर असेल आणि प्रतिमेचे स्थान नार्भीपशी असेल तर प्रतिमेचा आकार कसा असेल?

- १)खूपच लहान २)लहान
३)समान आकाराची ४)मोठी.

३५. एका वाहकातून ०.२५ A इतकी विद्युतधारा वाहत असताना जर २५V इतक्या विभवांतराचा वापर त्या वाहकाच्या दोन्ही बाजूस केल्यास त्या वाहकांमधील रोध किती?

- १) १००० Ω   २) १०० Ω
३) २५ Ω   ४) २.५ Ω

३६. एका डोंगरापाशी उभे राहून एक मूलगा 'हॅलो' असे जोरात ओरडला आणि काही वेळानंतर त्याने प्रतिध्वनी ऐकला. जर संबंधित तापमानाला ध्वनीचा वेग ३४५ मी/सेकंद असेल आणि मुलाचे डोंगरापासूनचे अंतर ६९० मीटर असेल तर मुलाला प्रतिध्वनी ऐक येईल?

- १) २ सेकंद   २) ४ सेकंद
३) ५ सेकंद   ४) १० सेकंद

३७. खाली नमूद केलेल्या द्रवांमधील ध्वनीच्या वेगानुसार चढता क्रम लावा.

- अ) समुद्राचे पाणी   ब) शुद्ध पाणी
क) इथेनॉल   ड) मिथेनॉल
पर्यायी उत्तरे :

- १) अ, ब, क, ड   २) ड, क, ब, अ
३) ब, ड, क, अ   ४) ब, क, ड, अ

३८. सल्फर डायऑक्साईडचा वापर.

- अ) कागद निर्मितीमध्ये केला जातो.
ब) रबराचे व्हल्कनायझेशन करण्यासाठी वापर केला जातो.

पर्यायी उत्तरे :

- १) दोन्ही बरोबर   २) दोन्ही चूक
३) फक्त अ बरोबर   ४) फक्त ब बरोबर

३९. खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ) विशिष्ट वस्तू अंधारात दिसण्यासाठी रेडिअम प्रोमेथिअम टीट्रीअम या किरणोत्सारी पदार्थाचे फॉस्फरस बरोबरचे मिश्रण वापरले जात होते.
ब) हाडांच्या कर्करोगाच्या उपचारासाठी Boron - 10 या किरणोत्सारी मूलद्रव्याचा वापर केला जातो.

पर्यायी उत्तरे :

- १) दोन्ही बरोबर   २) दोन्ही चूक
३) अ बरोबर   ४) ब बरोबर

४०. खालीलपैकी कोणत्या जोड्या बरोबर आहेत?

- अ) इलेक्ट्रिक भार - क्लॉब
ब) इलेक्ट्रिक विभव - व्होल्ट
क) विभवांतर - वॉट
ड) इलेक्ट्रिक वाहकता - म्हो (mho)

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ, ब, क   २) अ, ब, ड
३) अ, क, ड   ४) अ, ब, क, ड

४१. अ) प्रकाश संश्लेषणासाठी आवश्यक विकरे, डि.एन.ए, राबोझोम्स आणि पिष्टमय पदार्थांचे कण म्हणजे पिठिका होय.

ब) तरंगकांच्या समूहास थॅलेकाईड्स असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- १) दोन्ही बरोबर   २) दोन्ही चूक
३) फक्त अ बरोबर   ४) ब बरोबर

४२. पुरुषांच्या वजनाच्या ४०% व स्त्रियांच्या वजनाच्या ..... % स्नायू असतात.

- १) १५%   २) २०%
३) ३०%   ४) ३५%

४३. खालील विधाने विचारात घ्या.

अ) वायू ऊती या वनस्पतींना पाण्यावर तरंगण्याची क्षमता देतात.

ब) स्थूलकोन उती प्रामुख्याने पानामध्ये आढळतात.

पर्यायी उत्तरे :

- १) दोन्ही बरोबर   २) दोन्ही चूक
३) फक्त अ बरोबर   ४) फक्त अ बरोबर

४४. भात या पिकाला होणाऱ्या लीफ स्पॉट हा रोग खाली कोणत्या कारक जीवामार्फत होतो.

- १) जीवाणू   २) विषाणू
३) रोगजंतू   ४) बुरशी

४५. अ) हायड्रोकार्बन दुहेरी बंधाने जोडलेले असतात, त्यास अल्काईन असे म्हणतात.

ब) जे हायड्रोकार्बन तिहेरी बंधाने जोडलेले असतात, अल्कीन असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- १) दोन्ही बरोबर   २) दोन्ही चूक
३) फक्त अ बरोबर   ४) फक्त ब बरोबर

४६. विधान अ : १८५७ च्या उठावाच्या सुरुवातीला विद्रोही सैनिक यशस्वी झाले असले तरी इंग्रजांना देशाबाहेर हाकलू शकले नाही.

विधान ब : समाजामधील मध्यमवर्ग ब्रिटीशांच्या बाजूने होता.

१) विधान अ व ब दोन्ही बरोबर असून, ब हे अ चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.

२) विधान अ व ब दोन्ही बरोबर असून, ब हे अ योग्य स्पष्टीकरण नाही.

३) विधान अ बरोबर व ब चूक

४) विधान अ चूक व ब बरोबर

४७. समाजसुधारकांसंबंधी खालीलपैकी कोणते एक वाक्य अयोग्य नाही ते ओळखा.

- १) महर्षी कर्वे यांना भारतातील स्त्रीशिक्षणाचे अग्रदूत म्हणून ओळखाले जाते.
- २) गो.ग.आगरकर यांनी ब्राम्हो समाजाच्या धर्तीवर आधारित प्रार्थना समाज यांच्या स्थापनेत पुढाकार घेतला होता.
- ३) टिळक यांना ब्रिटीश सरकार यांचा धार्मिक गोष्टीत हस्तक्षेप मान्य नव्हता, पण सामाजिक सुधारणा मान्य होती.
- ४) कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी स्वावलंबन, स्वाभिमान, स्वाध्याय व स्वातंत्र्य या चतुःसूत्रीवर आपले कार्य केले.

४८. अ) भारतीयांच्या तीव्र भावना व्यक्त करणे.

- ब) मागण्या शांततेने मान्य करण्याची ब्रिटीश सरकारला संधी देणे.
  - क) काँग्रेसला संघटनात्मक बळकटी आणणे.
  - ड) चळवळीसाठी लोकांना तयार करणे.
- वरील उद्देश कोणत्या चळवळीच्या संदर्भात आहेत?
- १) असहकार चळवळ
  - २) वैयक्तिक सत्याग्रह
  - ३) सविनय कायदेभंग
  - ४) होमरुल चळवळ

४९. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे कोणत्या गोलमेज परिषदेत उपस्थित होते?

- अ) पहिली गोलमेज परिषद
  - ब) दुसरी गोलमेज परिषद
  - क) तिसरी गोलमेज परिषद
- १) फक्त अ बरोबर आहे.
  - २) फक्त अ आणि ब बरोबर आहे.
  - ३) फक्त ब व क बरोबर आहेत.
  - ४) अ, ब, क बरोबर आहेत.

५०. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांबाबत पुढील तीन विधानांचा विचार करा.

- अ) दलितांच्या राजकीय हक्कांसाठी त्यांनी सन १९३६ मध्ये स्वतंत्र मजूर पक्षाची स्थापना केली.
  - ब) त्यांनी म्हटले होते “जरी मी जन्माने हिंदू असलो तरी मरताना हिंदू राहणार नाही”.
  - क) हे त्याच वर्षी निवर्तले ज्या वर्षी त्यांनी बुद्ध धर्म स्वीकारला.
- वरील कोणती विधाने बरोबर आहेत.

- १) विधान अ आणि ब बरोबर
- २) विधान ब आणि क बरोबर
- ३) विधान अ आणि क बरोबर
- ४) विधान अ, ब आणि क बरोबर

५१. खालील दोन विधानांचा विचार करा.

- अ) सेवाग्राम आश्रमचे प्रोफेसर भनसाली दि. १ नोव्हेंबर १९४२ रोजी दिल्लीला गेले व बापूजी अणेंना भेटले.
- ब) त्यांना चिमूर येथे अत्याचार झालेल्या स्त्रियांकरता न्याय हवा होता.

आता सांगा की –

- १) दोन्ही विधाने खरी आहेत व ब हे अ चे कारण आहे.
- २) दोन्ही विधाने खरी आहेत व ब हे अ चे कारण आहे.
- ३) विधान अ बरोबर आहे परंतु ब नाही.
- ४) दोन्हीतील कोणतेच विधान बरोबर नाही.

५२. १९३५ कायदानुसार झालेल्या निवडणुकीनंतर ‘केंद्रीय नियंत्रण परिषदे’ चे सदस्य खालीलपैकी कोण होते?

- अ) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
  - ब) मौलाना आझाद
  - क) सरदार पटेल
  - ड) जवाहरलाल नेहरू
  - इ) महात्मा गांधी
  - ई) बॅ. जीना
  - उ) मौ. शौकत अली
- १) अ, ब, क
  - २) ब, क, ड, उ
  - ३) ब, ड, इ, ई
  - ४) वरील सर्व

५३. अ) अॅटलीने स्वातंत्र्यापूर्वी राष्ट्रसभा व मुस्लीम लीगच्या नेत्यांना लंडनला आमंत्रित केले होते.

- ब) राष्ट्रसभेकडून जवाहरलाल नेहरू व सरदार पटेल हजर होते.
  - क) मुस्लीम लीगकडून बॅ. जीना व कवि इक्बाल हजर होते.
- वरीलपैकी कोणते विधान अयोग्य आहे?

- १) अ, ब, क
- २) अ
- ३) ब
- ४) क

५४. अ) नेरळ व माथेरानच्या परिसरात भाई कोतवाल यांनी ‘लाल सेना’ नावाची सशस्त्र सेना उभी केली.

- ब) भाई कोतवाल यांच्या नेतृत्वाखाली खोपोलीहून मुंबईस होणारा वीजपुरवठा शेतकऱ्यांनी खंडित केला.
- वरीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे?

- १) फक्त अ
- २) फक्त ब
- ३) दोन्ही बरोबर
- ४) दोन्ही चूक

५५. विधान 'अ' : 'शतपत्रा' तून लोकहितवादींनी हिंदुस्थानातील भौतिक, सामाजिक व धार्मिक अधोगतीची मीमांसा केली.

विधान 'ब' : आंबेडकरांनी शतपत्रे 'बहिष्कृत भारत' मधून प्रकाशित केली.

१) विधान 'अ' व 'ब' दोन्ही बरोबर असून, 'ब' हे 'अ' चे कारण आहे.

२) विधान 'अ' बरोबर, विधान 'ब' चूक

३) विधान 'अ' व विधान 'ब' दोन्ही बरोबर.

४) दोन्ही विधाने चूक.

५६. खालीलपैकी योग्य जोड्या लावा.

कायदे	व्यक्ती
अ) सती प्रथा बंदी	१) बहराम मलबारी
ब) विधवा पुनर्विवाह	२) केशवचंद्र सेन
क) नेटिव मॅरेज ॲक्ट	३) राजा राममोहन रॉय
ड) एज ऑफ कॅन्सेट ॲक्ट	४) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
१)	३	२	४	१
२)	३	४	२	१
३)	४	३	२	१
४)	३	१	४	२

५७. स्वदेशी आंदोलनाच्या अपयशाची कारणे खालील विधानामधून निवडा.

अ) असहयोगाचा वास्तविक प्रयोग झाला नाही.

ब) हे आंदोलन मुख्यतः खेड्यापर्यंत पोहचले नाही.

क) काँग्रेसमध्ये विभाजन

ड) पूर्ण स्वातंत्र्याची मागणी केली नाही.

१) फक्त अ, क

२) फक्त ब, अ, ड

३) फक्त अ, ब, क

४) फक्त ब, क, ड

५८. खेडा जिल्ह्यातील आंदोलनासंदर्भात खालील विधाने लक्षात घ्या.

१) गांधीजींच्या अध्यक्षतेखाली 'गुजरात सभेने'

आंदोलनात महत्त्वाची भूमिका बजावली.

२) खेडा जिल्ह्यातील आंदोलनामुळे शेतकऱ्यांवरील

शेतसारा माफ करण्यात आला. या लढ्यात विठ्ठलभाई

पटेल, इंदुलाल याज्ञिक यांनी गांधीजींना मदत केली.

वरील विधानापैकी कोणती विधान/विधाने योग्य नाही ते

सांगा.

१) फक्त अ

२) फक्त ब

३) फक्त अ, क

४) वरील सर्व

५९. लुटीच्या सिध्दांतानुसार –

अ) ब्रिटीश हे भारतीयांची पिळवणूक करीत होते.

ब) स्वयंपूर्ण भारतीय अर्थव्यवस्था ही वसाहतवादी अर्थव्यवस्थेत रुपांतरित होत होती.

क) ब्रिटीशांच्या सत्तेमुळे भारत हा दारिद्र्यात लोटला जात होता.

पर्याय :

१) अ, क बरोबर

२) अ, ब बरोबर

३) ब, क बरोबर

४) वरील सर्व बरोबर

६०. सैय्यद अहमद खान यांनी स्थापन केलेल्या 'भारतीय राजभक्त सभा' आणि 'मुस्लीम ऍंग्लो-ओरिएन्टल रक्षा सभेच्या' स्थापनेमागे खालीलपैकी कोणता एक उद्देश होता?

१) काँग्रेसच्या स्थापनेचा विरोध करणे.

२) मुस्लीम धर्मियांच्या राजकीय हक्कासाठी लढणे.

३) काँग्रेसचा विरोध व मुस्लिमांना राजकीय जीवनापासून दूर ठेवणे.

४) भारतीय प्रशासनात व शिक्षण क्षेत्रात मुस्लिमांच्या आरक्षणासाठी प्रचार करणे.

६१. अंशमूलक ज्वालामुखीविषयी योग्य विधान/ने ओळखा.

अ) या प्रकारचे ज्वालामुखीचे उद्रेक शांत असून ते व्यापक भूप्रदेशात येतात.

ब) भूपृष्ठाला खोलवर पडलेल्या भेगंतून ज्वालामुखीचा उद्रेक होतो तेव्हा त्यास अंशमूलक ज्वालामुखी असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

१) फक्त अ

२) फक्त ब

३) अ व ब दोन्ही

४) यापैकी नाही

६२. भारतामध्ये ..... पर्वतीय पट्टेशात कॉफीचे उत्पादन जास्त प्रमाणात होते.

१) गिर पर्वत

२) विंध्य पर्वत

३) निलगिरी पर्वत

४) यापैकी नाही.

६३. कोळसा व त्यांच्यामधील कार्बनचे प्रमाण यातील अयोग्य जोडी निवडा.

अ) पीट – ५०% पेक्षा कमी

ब) लिग्नाइट – ८५ ते ९०%

क) अँश्रासाईट – ९० ते ९५%

पर्यायी उत्तरे :

- १)फक्त अ २)फक्त ब
३)फक्त क ४)यापैकी नाही

६४. खालीलपैकी कोणते खोरे महाराष्ट्रातील गोदावरी नदीच्या खोऱ्याचा भाग आहे?

- १)तापी नदीचे खोरे, घटप्रभा नदीचे खोरे
२)भिमा नदीचे खोरे, कोयणा नदीचे खोरे
३)निरा नदीचे खोरे, मुळा-मुठा नदीचे खोरे
४)वैनगंगा नदीचे खोरे, प्राणहिता नदीचे खोरे.

६५. भारतामध्ये सर्वाधिक विध्वंसक भूकंप कोणत्या प्रदेशात होतात?

- अ)काश्मीर
ब)पं.बंगाल व मध्ये हिमालय
क)अंदमान-निकोबार
ड)महाराष्ट्र

पर्यायी उत्तरे :

- १)फक्त अ, ब २)फक्त ब, ड
३)फक्त ब, क, ड ४)वरील सर्व

६६. सागवान वृक्षासंदर्भात कोणते विधान बरोबर नाही?

- अ)याचे शास्त्रीय नाव Santalum album असे आहे.
ब)हे उष्ण कटिबंधीय आर्द्र पानझडी वनांमधील प्रमुख वृक्ष आहे.
क)या वृक्षाचा आढळ महाराष्ट्र, गुजरात या राज्यांत आहे.

पर्यायी उत्तरे —

- १)फक्त अ २)फक्त ब
३)फक्त क ४)यापैकी नाही.

६७. कागद उत्पादनांसंबंधी योग्य विधान/ने ओळखा.

- अ)भारतात ओडिशा राज्याचा कागदाच्या उत्पादनात प्रथम क्रमांक लागतो.
ब)महाराष्ट्रात बल्लारपूर, खोपोली, रोहा येथे कागदउद्योग आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- १)फक्त अ २)फक्त ब
३)अ व ब दोन्ही ४)यापैकी नाही.

६८. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारचा ज्वालामुखी मोठ्या वेगाने उफाळत असतो?

- १)हवाईचा प्रकार २)स्ट्रोबोलियन प्रकार
३)व्हलकॅलिनन प्रकार ४)प्लिनियन

६९. खालीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर नाही/त?

अ)भारतातील पहिले 'हनी पार्क' आंबोली येथे उभारण्यात येणार आहे.

ब)संयुक्त राष्ट्राने २० मे हा दिवस मधमाशा दिन म्हणून साजरा करण्याचे ठरवले आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- १)फक्त अ २)फक्त ब
३)अ व ब ४)यापैकी नाही.

७०. योग्य जोड्या लावा.

नदी/सरोवर (अ)	मुखाशी असलेले बेट (ब)
अ) गंगा	i) पैरकुद
ब) नर्मदा	ii) न्युमूर
क) चिल्का	iii) श्रीहरीकोट
ड) पुलिकत	iv) आलिया

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
१)	ii	i	iv	iii
२)	iv	iii	ii	i
३)	ii	iv	i	iii
४)	i	ii	iv	iii

७१. योग्य जोड्या जुळावा.

प्रकल्प	राज्य
अ) थेन	i) पंजाब
ब) इंदिरा गांधी	ii) राजस्थान
क) पोंग	iii) हिमालय प्रदेश
ड) उरी	iv) जम्मू - काश्मीर

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
१)	ii	iii	i	iv
२)	i	ii	iv	iii
३)	i	iii	ii	iv
४)	i	ii	iii	iv

७२. खालील विधाने विचारात घ्या.

अ)कोकणामध्ये तांदळाचे पीक प्रामुख्याने पावसावर अवलंबून आहे.

ब)कोकणामध्ये पावसाचे प्रमाण खूप असते तरी त्या ठिकाणी भौगोलिक परिस्थिती व सिंचनक्रकल्पाचा अभाव यामुळे उन्हाळ्यात पाण्याची टंचाईही जाणवते.

पर्यायी उत्तरे :

- १)दोन्ही बरोबर २)दोन्ही चूक

३)अ चूक तर ब बरोबर ४)अ बरोबर व ब चूक.

७३. डेक्कन ओडिसी ही रेल्वे कोणाच्या सहकार्याने चालवली जाते?

- अ) केंद्रीय पर्यटन मंत्रालय
ब) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन विकास महामंडळ
क) भारतीय रेल्वे विभाग
ड) परराष्ट्र मंत्रालय
- १) फक्त अ, ब २) फक्त ब, क
३) फक्त ड, क ४) फक्त अ, क

७४. महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यातील लिंग गुणोत्तर ९५० पेक्षा अधिक आहे?

- अ) गडचिरोली ब) चंद्रपूर
क) गोंदिया ड) यवतमाळ
- पर्यायी उत्तरे:
- १) अ, क २) अ, ब, ड
३) अ, ब, क ४) वरील सर्व

७५. पंजाब- हरियाणा मैदानी प्रदेशात कोणत्या पिकांचे उत्पादन घेतले जाते?

- अ) गहू ब) तांदूळ क) बाजरी
ड) कापूस इ) ऊस
- पर्यायी उत्तरे:
- १) अ, ब, ड २) ब, क, ड, इ
३) अ, ब, ड, इ ४) वरील सर्व

७६. Article – १ (कलम – ३७१) बद्दल अचूक विधाने ओळखा.

- अ) कलम ३७१ नुसार कोणत्याही राज्यात स्वतंत्र विकास महामंडळ स्थापन करण्याचा अधिकार राष्ट्रपतींना आहे.
ब) हे कलम ईशान्येकडील बहुतेक राज्यांमध्ये लागू आहे.
क) या राज्यांमध्ये असलेले आदिवासी संस्कृती जपण्यासाठी या राज्यांना ३७१ व्या कलमाद्वारे विशेष दर्जा देण्यात आला आहे.
ड) याच ३७१ कलमानुसार महाराष्ट्रातील विदर्भात, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्रासाठी विकास महामंडळाची निर्मिती.
- १) फक्त अ, ब व क २) फक्त ब, क व ड
३) फक्त अ, ब व ड ४) वरील सर्व अचूक

७७. खालीलपैकी योग्य विधाने कोणती ती ओळखा?

अ) दरवर्षी ११ ऑक्टोबर ही तारीख जागतिक मानसिक आरोग्य दिन म्हणून पाळला जातो.

ब) यंग पीपल अॅन्ड मॅटल हेल्थ इन ए चेजिंग वर्ल्ड हा यावर्षीचा विषय आहे.

क) अमेरिकेतल्या जागतिक मानसिक आरोग्य महासंघ यांच्याकडून १९९० साली पहिल्यांदा जागतिक मानसिक आरोग्य दिन पाळला गेला.

- १) अ व क २) ब व क
३) अ व ब ४) वरील सर्व

७८. खालीलपैकी अयोग्य विधाने कोणते ते ओळखा.

अ) भारतीय हवाई दलाचे प्रमुख म्हणून एअर मार्शल आरकेएस भदौरिया यांची नियुक्ती.

ब) यापूर्वी ते भारतीय हवाई दलात उपप्रमुख होते.

क) भदौरिया यांच्याकडे ४२५० तासांपेक्षा जास्त वेळ उड्डाणाचा अनुभव आहे.

ड) यापूर्वी भारतीय हवाई दलाचे प्रमुख सुनिल लांबा होते.

- १) फक्त क अयोग्य २) फक्त ड अयोग्य
३) फक्त ब अयोग्य ४) एकही अयोग्य नाही.

७९. पुढील दिलेल्या विधानांपैकी कोणते विधाने सत्य आहेत ते ओळखा.

अ) पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना बिल व मेलिदा गेट्स फाऊंडेशनचा 'ग्लोबल गोल किपर' पुरस्कार देऊन गौरविण्यात आले.

ब) नेतृत्व व भारतातील स्वच्छता उद्दिष्टांची वचनबद्धता यासाठी त्यांना हा पुरस्कार दिला गेला.

क) बिल गेट्स फाऊंडेशनने २४ सप्टेंबर रोजी बिल गेट्स यांच्या हस्ते पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना हा पुरस्कार दिला.

- १) फक्त अ व ब २) फक्त अ व क
३) फक्त ब व क ४) वरील सर्व सत्य.

८०. आयआयएफएल वेल्थ हुरुन इंडिया च्या श्रीमंतांच्या यादीबद्दल अचूक पर्याय ओळखा.

अ) या यादीनुसार रिलायन्स समुहाचे चेअरन मुकेश अंबानी सलग आठव्या वर्षी सर्वात श्रीमंत भारतीयांच्या यादीत प्रथम क्रमांकावर आहेत.

ब) दुसऱ्या क्रमांकावर विप्रो. कंपनीचे अझीम प्रेमजी तर तिसऱ्या क्रमांकावर एसपी हिंदूजा आहेत.

क) २०१९ च्या यादीत १००० कोटीपेक्षा जास्त संपत्ती असलेल्या भारतीयांची संख्या ९५३ इतकी होती.

ड)या रिपोर्टनुसार, भारतातील पहिल्या २५ श्रीमंतांची एकूण संपत्ती ही देशाच्या जीडीपीच्या (GDP) १० टक्के आहे.

- १)फक्त अ, क व ड अचूक
- २)फक्त ब, क व ड अचूक
- ३)फक्त अ, ब व क अचूक
- ४)वरील सर्व अचूक

८१. राष्ट्रीय पशुरोग नियंत्रण कार्यक्रम विषयी योग्य विधान शोधा.

अ)११ सप्टेंबर २०१९ रोजी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते मथूरा (UP) येथे या कार्यक्रमाचे उद्घाटन
ब)पाय व मुखरोग आणि ब्रुसेलोसिस अश्या रोगांना लक्ष्य करित देशव्यापी 'राष्ट्रीय पशुरोग नियंत्रण' कार्यक्रमाचा आरंभ करण्यात आला.
क)केंद्र सरकारने या योजनेसाठी पुढील तीन वर्षांत १२, ६५२ कोटी रुपयांचा निधी देण्यात येणार असल्याचे जाहीर केले आहे.

- १)फक्त अ व क योग्य
- २)फक्त ब व क योग्य
- ३)फक्त अ व ब योग्य
- ४)वरील सर्व योग्य

८२. शिवाजी विद्यापीठाबद्दल अचूक विधाने ओळखा.

अ) जागतिक पातळीवर उत्कृष्टतेचा मापदंड निश्चित करणाऱ्या इंटरनॅशनल ऑर्गनायझेशन फॉर स्टॅंडर्डायझेशन संस्थेकडून शिवाजी विद्यापीठाला ISO ९००१: २०१५ मानांकनाचे प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात आले.
ब) असे मानांकन मिळविणारे हे राज्यातील पहिले तर देशातील दुसरे विद्यापीठ ठरले आहे.
क) विद्यार्थी केंद्रीत उपक्रम, गुणवत्ता, संशोधन आणि मुदतीत परीक्षा निकाल जाहीर करण्याची परंपरा जपत उच्च शिक्षणात वेगळेपण निर्माण केले आहे.
ड) शिवाजी विद्यापीठ हे महाराष्ट्रातील प्रसिध्द विद्यापीठांपैकी एक आहे, हे विद्यापीठ कोल्हापूर जिल्ह्यात आहे.

- १) फक्त अ, ब व क अचूक
- २) फक्त ब, क व ड अचूक
- ३) फक्त अ, क व उ अचूक
- ४) वरील सर्व अचूक

८३. भारतीय हरित इमारत परिषदेकडून भारतीय रेल्वेच्या कोणत्या स्थानकाला 'ग्रीन प्लॅटिनम रेटिंग' प्रदान करण्यात आली आहे आणि हे रेटिंग प्राप्त करणारे ते देशातले पहिले रेल्वे स्थानक ठरले आहे.

- १)हौशंगाबाद रेल्वे स्थानक
- २)औरंगाबाद रेल्वे स्थानक
- ३)सिकंदराबाद रेल्वे स्थानक
- ४)जयपूर रेल्वे स्थानक

८४. खालीलपैकी अयोग्य विधान कोणते ते ओळखा.

अ)आंध्रप्रदेश राज्यात भारतातील सर्वाधिक लांबी असलेल्या विद्युतीकृत रेल बोगद्याचे उद्घाटन उपराष्ट्रपती यांनी केले.
ब)आंध्रप्रदेश राज्याच्या रापुरु आणि येरलोपल्ली या स्थानकांदरम्यान तयार करण्यात आलेला हा ६.६ किलोमीटर लांबीचा बोगदा आहे.
क)हा बोगदा न्यु ऑस्ट्रियन टनेलिंग मेथड वापरून घोड्याची नालच्या आकारात उभारण्यात आला आहे.
ड)या बोगद्याची उंची ६.५ मीटर एवढी आहे.
१)फक्त अ अयोग्य- २)फक्त ब अयोग्य
- ३)फक्त क अयोग्य
- ४)एकही अयोग्य नाही.

८५. हिंदी महासागर परिषदबद्दल असत्य पर्याय ओळखा.

१)ही परिषद मालदीव या देशाची राजधानी माले या शहरात ३ आणि ४ सप्टेंबर रोजी पार पडली.
२)मालदीव सरकार आणि सिंगापूरचे एस राजरत्नम स्कूल ऑफ इंटरनॅशनल स्टडीज यांच्या संयुक्त विद्यमाने इंडिया फाऊंडेशनतर्फे या कार्यक्रमाचे आयोजन.
३)या परिषदेची संकल्पना – हिंदी महासागर सुरक्षित करणे, पारंपारिक आणि पारंपारिक आव्हाने.
४)ही पाचवी परिषद आयोजित करण्यात आली होती. यात भारताचे परराष्ट्रमंत्री एस जयशंकर उपस्थित होते.

८६. पुढील दिलेली माहिती काळजीपूर्वक वाचा आणि प्रश्नाचे उत्तर द्या.

जर $A \times B$ म्हणजे A हा B चा मुलगा आहे.
जर $A + B$ म्हणजे A ही B ची मुलगी आहे.
जर $A \div B$ म्हणजे A ही B ची पत्नी आहे.
जर $A - B$ म्हणजे A हा B चा वडील आहे.

H ही **E** ची आई हे प्रस्थापित होण्यासाठी खालील विधानात प्रश्न चिन्हाच्या जागी काय येईल?

E + F - G ? H

- १) $\div$
- २) $\times$
- ३) $-$
- ४) (१), (२), (३) पैकी नाही.

८७. “निनाच्या आजोबांचा मुलगा हा निनाच्या भावाचा आजोबा असू शकतो” या विधानासंबंधात जर फक्त थेट नातेसंबंधाचाच विचार केला, तर योग्य निष्कर्ष निवडा.

- १)जर हा भावाचा निनाच्या भावाचा किंवा बहिणीचा मुलगा असेल, तर हे विधान सत्य असेल.
- २)जर हा भावाचा निनाच्या नवऱ्याच्या बहिणीचा असेल, तर हे विधान सत्य असेल.
- ३)जर हा भावाचा निनाच्या नवऱ्याच्या भावाचा मुलगा असेल, तर हे विधान सत्य असेल.
- ४)जर निनाचे आजोबा हे तिच्या आईचे वडील असतील, तर हे विधान सत्य असेल.

८८. आठ मिठ क्रिकेटचा सामना पाहात पुढीलप्रमाणे बसले आहेत. अशोकच्या उजव्या बाजूला भरत असून, त्याच्या उजवीकडे कोणीही नाही. इंद्रदेव व गणेश यांच्यामध्ये आदित आहे. हुसेनच्या उजव्या बाजूला गणेश आहे. भरत व धनराज यांच्यामध्ये अशोक आहे. इंद्रदेव हा धनराजच्या शेजारी आहे. अंजली कोणत्या तरी एका कडेला आहे?

- १)१
- २)२
- ३)३
- ४)४

८९. दोन घन, तुमच्यासमोर 'A' डावीकडे व 'B' उजवीकडे येईल, अशाप्रकारे एकमेकांच्या शेजारी ठेवले आहेत.

- अ) 'A' या घनाच्या विरुद्ध पृष्ठांची एक जोडी लाल आहे. तर दुसरी विरुद्ध पृष्ठांची जोडी निळी आहे. उरलेल्यांपैकी एक पृष्ठ पिवळे तर दुसरे जांभळे आहे.
- ब) 'B' या घनाची फक्त एकच विरुद्ध पृष्ठ जोडी निळी आहे. उरलेल्या जोड्यांपैकी एका जातीतील विरुद्ध पृष्ठांपैकी एक तपकिरी व एक हिरवे तर दुसऱ्या जोडीतील विरुद्ध पृष्ठांपैकी एक काळे तर दुसरे पांढरे आहे.

क) जर 'A' चे लाल आणि 'B' निळे पृष्ठ टेबलाला स्पर्श करत असेल आणि 'A' चे पिवळे व 'B' चे काळे अशी पृष्ठे तुमच्या समोर असतील तर 'B' चे कोणत्या रंगाचे पृष्ठ 'A' च्या निळ्या पृष्ठासमोर येईल?

पर्यायी उत्तरे :

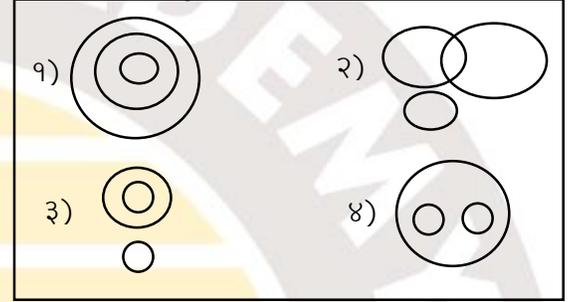
- १) तपकिरी
- २) तपकिरी किंवा हिरवे
- ३) पांढरे
- ४) पांढरे किंवा हिरवे

९०. एके वर्षी - नैऋत्य मान्सून वारे त्यांच्या नेहमीच्या दिशेने वाहात होते, अचानक बंगालच्या उपसागरात कमी दाबाचा पट्टा निर्माण झाल्याने ते पूर्व दिशेने वाहू लागले काही काळाने ते उत्तर दिशेने वाहू लागले. हे वारे

मध्यप्रदेशापर्यंत पोहोचल तोपर्यंत गुजरातच्या किनापट्टीवर कमी दाबाचा पट्टा निर्माण झाला. त्यामुळे त्यांनी दिशा बदलली. परंतु ते गुजरात पर्यंत पोहोचण्यापूर्वी वातावरणातील बदलामुळे ते त्यांच्या डावीकडे ९०° तून वळले तर त्यांची आताची वाहण्याची दिशा कोणती?

- १)पूर्व
- २)पश्चिम
- ३)दक्षिण
- ४)उत्तर

९१. सजीव, कावळा व झाड दाखविण्यासाठी पुढीलपैकी कोणती वेन आकृती योग्य आहे?

९२. शाळेतील ७०० मुलांपैकी २१६ मुले मराठी विषयात उत्तीर्ण झाली, २०० मुले इंग्रजी विषयात व २८४ मले हिंदी विषयात उत्तीर्ण झाली. एकूण मुलांपैकी ७० मुले मराठी व हिंदी या दोन्ही विषयात उत्तीर्ण झाली, ४० मुले मराठी व इंग्रजी आणि २० मुले हिंदी व इंग्रजी विषयात उत्तीर्ण झाली. १० मुले तीनही विषयात उत्तीर्ण झाली तर एकाही विषयात उत्तीर्ण न होणाऱ्या मुलांची संख्या किती?

- १)१२०
- २)१३०
- ३)१४०
- ४)१५०

९३. जर $A = 1, B = 2, C = 3$ ..... असे क्रमाने असेल तर आकृतीमधील लुप्त झालेला भाग शोधा.

K	J	D	W	Q
R	L	F	E	X
Y	S	M	G	A
B	U	T		
I	C	V		

- १)

N	H
P	O
- २)

H	N
P	O
- ३)

P	N
H	O
- ४)

O	H
P	N

९४. एका गावाची लोकसंख्या दहा वर्षात पासून २६२५००

झाली तर प्रत्येक वर्षी किती टक्के वाढ झाली?

- १) ४.३%   २) ५%
३) ६%   ४) ८%

९५. वडीलांचे वय हे आई व मुलगा यांच्या वयांच्या बेरजेइतके आहे व त्या तिघांच्या वयांची सरासरी २० आहे. तर वडीलांचे वय काढा.

- १) ४५   २) ४०
३) ३०   ४) ३५

९६. एक कामगार एका कंपनीत ३१ जानेवारी २०१२ पासून १ मार्च २०१३ पर्यंत कामावर उपस्थित होता. तर तो कामगार एकूण किती दिवस कामावर उपस्थित होता?

- १) ३९५ दिवस   २) ३९६ दिवस
३) ३९७ दिवस   ४) ४२६ दिवस

९७. केट ही युगपेक्षा वयाने तिनपट मोठी आहे मिनी ही वयाने झारिनच्या निम्मे आहे. युग मिनीपेक्षा वयाने मोठा आहे. सत्य अनुमानाची निवड करा.

- १) केट कदाचित झारिनपेक्षा वयाने लहान असेल
२) युग वयाने झारिनपेक्षा मोठा आहे.
३) केट वयाने झारिनपेक्षा मोठी आहे.
४) वरील सर्व अनुमाने सत्य आहेत.

९८. पुढे तीन विधाने व त्यापुढे (I), (II) व (III) या क्रमांकांची अनुमाने दिलेली आहेत. जरी सर्वसाधारणपणे ज्ञात तथ्यांच्या संदर्भात भिन्न वाटत असली तरी तुम्ही ती सत्य मानायची आहेत. त्यानुसार कोणती अनुमाने तर्कसंगत आहेत याचा निर्णय तुम्ही घ्यायला आहे.

विधाने : सर्व वाडगे चमचे आहेत.

एकही ताट चमचा नाही.

सर्व काटे ताटे आहेत.

- अनुमाने :
i) प्रत्येक वाडगा काटा नाही.
ii) एकही चमचा काटा नाही.
iii) एकही वाडगा ताट नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- १) एकही तर्कसंगत नाही.
२) सर्व तर्कसंगत आहेत.
३) फक्त i) आणि iii) तर्कसंगत आहेत.
४) फक्त ii) आणि iii) तर्कसंगत आहेत.

९९. सोडवा :

$$\left[\left(\frac{65}{13} + \frac{96}{16} \right) \times \left(\frac{25}{2.5} + \frac{44}{11} \right) \right] \div \left(\frac{32}{16} + \frac{80}{10} \right)$$

१) 15.4

२) 1.54

३) 0.154

४) 0.0154

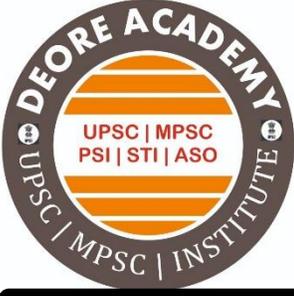
१००. सात व्यक्तींतून चार जणांचा गट तयार करायचा आहे. या व्यक्तींचा तपशील पुढीलप्रमाणे. यात M व N या स्त्रिया व A, B, C, D, व E हे पाच पुरुष आहेत. जर व्यक्ती B सुध्दा निवडली गेली, तर A ला गटा असणे आवडणार नाही. B व E दोघांना एकत्र गटात निवड झालेली आवडेल. जर D गटात असेल, तरच N ला त्यात असणे आवडेल. जर C ची निवड झाली, तर तिला D गटात असणे आवडणार नाही. जर गटात D सुध्दा असेल, तर A ला गटात असणे आवडेल. जर गटात ती व्यक्ती असेल, तर त्यात M ची निवड हवी असा C चा आग्रह आहे. दिलेल्या पर्यायांतील सर्वात समाधानी गट निवडा.

१) A, D, M, E

२) B, E, N, C

३) A, D, M, C

४) M, C, B, E

DEORE ACADEMY

UPSC/MPSC COACHING INSTITUTE.

"YOUR KEY TO SUCCESS".

SWAPNIL DEORE SIR - 9423383069

2021

Code : YO1

वेळ : १ (एक) तास
Paper No. 1

PSI/STI/ASO पूर्व सराव परीक्षा
सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण प्रश्न : १००

एकूण गुण : १००

Paper No - 1 (Ans Key)

Question No	Answer						
1	4	26	3	51	1	76	4
2	2	27	1	52	1	77	2
3	4	28	1	53	4	78	2
4	1	29	3	54	2	79	4
5	2	30	2	55	3	80	1
6	3	31	1	56	2	81	3
7	1	32	4	57	3	82	3
8	4	33	3	58	2	83	3
9	3	34	3	59	4	84	4
10	3	35	2	60	3	85	4
11	1	36	2	61	1	86	2
12	1	37	2	62	3	87	1
13	3	38	3	63	2	88	3
14	2	39	3	64	2	89	2
15	4	40	2	65	1	90	3
16	2	41	3	66	1	91	4
17	4	42	3	67	2	92	1
18	4	43	3	68	3	93	1
19	1	44	4	69	1	94	2
20	1	45	2	70	3	95	3
21	2	46	2	71	4	96	3
22	3	47	4	72	1	97	3
23	3	48	2	73	2	98	2
24	3	49	4	74	3	99	1
25	2	50	4	75	4	100	4